

Kula śnieżna, czyli 12 semestrów w nowej odsłonie (?)

Dziennik Gazeta Prawna we wtorkowym wydaniu, piórem Pani red. U. Mirowskiej-Łoskot wraca do tematu 12 semestrów w dostępie do pomocy materialnej dla studentów!

Jacek Pakuła 03 lutego 2023

Naturalną konsekwencją błędnej wykładni tzw. 6 lat/12 semestrów (art. 93 PSWiN) musi być nie tylko odmowa przyznania stypendium w bieżącym roku akademickim, ale również uznanie, że w latach poprzednich mogła zaistnieć taka sytuacja, gdy nieuprawniony student otrzymał pomoc materialną. Tego zagadnienia dotyczy tekst Pani red. U. Mirowskiej-Łoskot opublikowany we wtorkowym wydaniu DGP pt. [Studenci muszą oddawać stypendia, bo za długo studiuja](#).

Sytuacja opisana w tekście koncentruje się wokół studentki, która studiowała kilka lat, ale dopiero w październiku 2022 r. sięgnęła - po raz pierwszy - po pomoc materialną. Nie minął nawet semestr, a POLon zaalarmował, że studentka nie może pobierać stypendium. Nie wdając się w szczegóły co do wznowienia postępowania, trzeba pamiętać o trzech sprawach. Po pierwsze, raport z POLon-u może stanowić podstawę do wszczęcia postępowania w tej sprawie, co nakłada na organ obowiązek zawiadomienia studenta. Po drugie, student musi mieć szansę na złożenie wyjaśnień i odniesienie się do ustaleń organu. Nie oznacza to, że obecność studenta jest obowiązkowa - to uprawnienie, ale jeśli student nie chce z niego skorzystać, to swoista obstrukcja, polegająca na uchylaniu się np. od zapoznania się z aktami postępowania, nie będzie tamować postępowania. Po trzecie, decyzja negatywna musi zawierać dwie części: 1) uchyla się decyzję październikową o przyznaniu pomocy i 2) odmawia się przyznania stypendium. Aby jednak móc skorzystać z trybu wznowienia postępowania - tutaj na podstawie art. 145 par. 1 pkt 5 Kodeksu postępowania administracyjnego organ musi wykazać, że:

- 1) wyszły na jaw nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody;
- 2) są one istotne dla sprawy, bowiem mogą mieć wpływ na wynik sprawy;
- 3) nie były znane organowi, który wydał decyzję;
- 4) istniały w dniu wydania decyzji.

Niby prosta sprawa... Należy spodziewać się, że większość decyzji wydanych w postępowaniu wznowieniowym nie utrzyma się przed sądem administracyjnych. Naturalnie, wszędzie tam, gdzie student zataił, podczas ubiegania się o pomoc, że jest np. magistrem, sprawa jest oczywista. Kłopotem dla wznowienia będzie 12 semestrów.

Sam tekst Pani red. U. Mirowskiej-Łoskot - i zawarte w nim wypowiedzi - pozwala na kilka przemyśleń.

Postępowanie w sprawie wznowienia, z powodu błędnej wykładni ministerstwa, powielanej przez POLon, będzie więcej, a punkt kulminacyjny powinien nastąpić bliżej czerwca 2023 r. Potem napięcie będzie spadać. Pojawia się kolejne wyroki, korzystne dla studentów.

Niezrozumiały jest upór, aby łączyć okres dostępu do pomocy materialnej z okresem studiowania. To złe założenie bo są różne studia i różny czas trwania studiów. Dlaczego dziś np. student farmacji (studia trwające 5,5 roku, tj. 11 semestrów) może pobierać przez 14 semestrów stypendia i zapomogi, gdy przyszły prawnik (studia trwające 5 lat, tj. 10 semestrów) ma tylko 12 semestrów. A co ze studentami, którzy studiuja w trybie niestacjonarnym i I stopień trwa 4 lata (8 semestrów), a drugi 2,5 roku (5 semestrów) - przecież $8+5 = 13$, a więc więcej niż 12... Takich absurdów przy założeniu, że chodzi o studiowanie jest dużo więcej. Wspólnym mianownikiem, gdy studia mają różny okres trwania, powinien być okres pobierania pomocy.

Wykładnia prezentowana przez resortowych urzędników uderza również w rodziny, macierzyństwo. Zapomogi zresztą powinny być wyłączone z ograniczenia zawartego w dostępie do pomocy, o którym mowa w art. 93 PSWiN.

Cieszy wypowiedź Rzecznika Praw Studenta, który docenia prostudencką wykładnię prezentowaną przez sądy. Wskazuje, że tych spraw związanych z okresem 12 semestrów jest bardzo wiele - co musi być prawdą, patrząc na skalę tych spraw (najpierw jako 6 lat) na wokandach WSA i NSA. Ważny jest głos Rzecznika, bowiem jeszcze kilka lat temu studenci dosłownie odbija się od ściany i nie mogli liczyć na podobne wsparcie.